

Редактор приймає з 12—1 год. Редакція залишає за собою право виправляти рукописи. Невикористані рукописи не повертаються.
Адреса редакції й видавництва «Нове українське слово»: Бульварно-Кудрявська, 24. Комунатор: 236.

17 березня 1943 р. № 64 (382). * Сторінка 3.

КАНАЛ ім. СТАЛІНА

Одним з будівництв, яким так вихвалялися совети, було будівництво каналу ім. Сталіна. Щоб уявити собі, що саме він являє собою, слід навести насамперед деякі технічні дані.

Цей канал через використання наявних водних шляхів через Неву, Ладозьке озеро, Свір та Онезьке озеро мав з'єднати Віле і Балтійське моря. Він починається біля Повенця на Онезькому озері і закінчується коло порту Сорочка на Білому морі. Постанову про його будівництво винесено в листопаді 1931 року. В липні 1933 року, тобто через 20 місяців будівництво було закінчене. Канал має довжину 227 кілометрів; там побудовано 19 шлюзів, 49 гребель та багато інших технічних споруд. Вийнято 21 млн. кубометрів землі та скель, укладено 390.000 кубометрів бетону та виконано 921.000 кубометрів кам'яних робіт.

Канал між Дортмундом та Візою довжиною на 280 кілометрів з 20 шлюзами був збудований за 8 років (1892—1899). Середземноморський канал з 4 шлюзами довжиною 331 км збудовано більше як за 10 років. Отже будівництво каналу ім. Сталіна значно перевершило їх у часі. До того ж треба додати, що працювати доводилось в найтяжчих умовах.

Тут не було тяганини з затвердженням фінансових коштів, не було безконечних бюджетних дебатів, все було дуже просто. Сталін наказав провести будівництво силами примусових робітників. Шестеро енкаведистів виконували волю Сталіна — Ягода, Коган, Берман, Фірін, Рапопорт та Френкель.

Це вони стягали з усіх частин Союзного Союзу примусових робітників. Машина ГПУ працювала на повний хід, щоб задовольнити великий попит на робочу силу. Сотні тисяч пішли на північ: селяни, діти, жінки, робітники, офіцери, священники, професори, студенти. Тут були представлені всі народи ССРСР.

Норма праці визначала норму харчів. Або смерті з голоду, або смерті за тачкою. Денна норма становила 25 тачок землі, яку треба було перевезти на віддаль одного кілометра. Отже значить за день треба було зробити 50 кілометрів, половину з того з важкою вагою.

Або треба було звалити та порізати 8 кубометрів дерева. І тоді за виконану норму належало робітникові 600 грамів хліба і трохи гарячої їжі. Отже не дивно, що голодні й хворі робітники норми не виконували. Продуктивність їх праці знижувалась, норми видачі хліба падали до 400—300 грамів, а це в арктичному морозі тягло за собою цингу, туберкульоз, голодну смерть.

Будівництво каналу Сталіна коштувало життя сотень тисяч людей. На думку Сталіна, це було «дешево». Досить було кивнути пальцем, і ГПУ знов доставляло на північ тисячі дешевих робітників. Для Заходу про це говорили: «Ми не карасмо, ми виправляємо». Практичні заходи такого «виправлення» були різні: влітку примусовців залишали на високих скелях серед болота на поживу комарям; восени їх загнали в воду по саму шию; взимку замикано в льодові банти. Такі методи мали успіх.

Примусові робітники працювали до остаточного знесилення і вітали смерть як визволення. Вони просто переставали бути людьми.

7 січня 1933 року керівники будівництва оголосили перманентну штурмову роботу аж до закінчення каналу. 16, 18 і 20 годин на добу тривала праця. На одній з ділянок каналу 30.000 чоловік працювали 48 годин без перерви. Хто спотикнувся, той уже не міг встати. Світло прожекторів розрізувало полярну ніч. «Швидше, швидше! чути було в звуках оркестру. Ненависні гучномовці ненависних агітаційних бригад кричали: «Перетворимо зимовий холодний січень на гарячий день перемоги!». Кричали гучномовці: «Не залишатися позаду. Виконаймо і перевиконаймо денну норму!». «Давайте штурмові темпи!». «Покажіть зразок ентузіазму!». Хто мав дожити до закінчення будівництва каналу, тому скорочувалося заснавання, навіть надавалося волю. Будівники гналися за фантомом волі, хоч думали, що все це буде брехнею.

Але наглядчачам ГПУ мало було і штурмової праці. Кремль домагався більшого. Не було вже ні дня, ні ночі. Ніякого відпочинку, ніякої їжі. Тисячами падали примусові робітники, а нові заповнювали їх місця.

Але канал закінчено у визначений термін. І хоч він не був ніяким чудом техніки, але відповідав вимогам і був дешевий: коштував життя тільки ста тисячам померлих. Потім ліквідовано табір примусових робітників, а в'язнів відправлено на інші будівництва. Каналом пройшов Сталін, чий ім'ям названо будівництво, ідейним творцем якого він є. А скільки мільйонів таких примусовців померли на Уралі, в Сибіру, в Середній Азії, де будувалися збройові заводи, щоб дати Сталінові зброю для здобуття континенту!

Будівництво каналу ім. Сталіна не є окремим випадком. Воно є символом всієї большевицької системи. Така система панувала і в індустріалізації, і в колективізації сільського господарства, і в організації червоної армії. Історія будівництва каналу ім. Сталіна дає найключ для зрозуміння «сили» большевизму, відкриває куліси його розгортання сил також під час цієї війни. Ясно видно небезпеку, яка загрожує Європі. Зникли б не тільки матеріальні та культурні цінності нашого континенту, весь європейський континент і те, що робить його центром землі, був би знищений.

Кожна воююча держава дорожить насамперед людиною, для большевизму людина є так само «матеріал», як танки, літаки, гармати, залізо, вугілля. Якщо на кожному кілометрі будівництва каналу померло 500 чоловік, то чому під час советського наступу не може гинути 5.000? Для Сталіна це просто. Для нього так важливіший за людину. **

Тасмичі італійські штурмові човни-торпеди

В галузі збройової техніки ця війна принесла деякі несподіванки. Згадаймо хоч би магнетичні міни та японські підводні човни з двособовою обслугою. Це на терені морської війни. Але були ще й інші тасмичі. Наприклад, досі залишилося загадкою, яким чином легкі італійські штурмові човни кілька разів продиралися в порти і там пускали на морське дно англійські пароплави. Знаючи, як добре охороняють англійці само